

**Česká školní inspekce
Ústecký inspektorát
W. Churchilla 6/1348, 400 01 Ústí nad Labem**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIU-1125/23-U
Sp. zn. ČŠIU-S-224/23 U

Název	Dětský domov a Školní jídelna, Ústí nad Labem, Špálova 2, příspěvková organizace
Sídlo	Špálova 2712/2, Severní Terasa, 400 11 Ústí nad Labem
E-mail	detskydomov@volny.cz
IČO	44 555 245
Identifikátor	600 029 468
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Alena Novotná
Zřizovatel	Ústecký kraj
Místo inspekční činnosti	Špálova 2712/2, Severní Terasa, Ústí nad Labem
Inspekční činnost na místě	9. 10. 2023 – 10. 10. 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona a zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a vyhlášky č. 438/2006 Sb., kterou se upravují povinnosti výkonu ústavní výchovy a ochranné výchovy ve školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Dětský domov a Školní jídelna, Ústí nad Labem, Špálova 2, příspěvková organizace (dále také „zařízení“) vykonává činnost dětského domova a školní jídelny. V době inspekční činnosti bylo v dětském domově evidováno 40 dětí se soudem nařízenou ústavní výchovou nebo na základě soudem vydaného předběžného opatření, z toho dvě děti pobývaly v rodinách na dlouhodobém pobytu před ukončením ústavní výchovy. Šest zletilých nezaopatřených osob pobývá v zařízení na základě smlouvy o dobrovolném pobytu z důvodu přípravy na budoucí povolání. Děti jsou umístěny v šesti rodinných skupinách a jedna zletilá osoba v samostatném pronajatém bytě ve městě. Všechny děti navštěvují mateřské a základní školy nebo pokračují ve středním vzdělávání.

O své činnosti zařízení informuje prostřednictvím webových stránek www.detskydomovusti.webnode.cz.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Do řízení organizace se pozitivně promítají zkušenosti a manažerské dovednosti ředitelky s dlouhodobou praxí v ústavní výchově a s řízením lidí. Cíle rozvoje zařízení, které ředitelka zpracovala v koncepci, se zaměřují zejména na vytvoření stabilního prostředí, na dobrovolnické aktivity, návrat dětí do biologické rodiny, vyhledávání jiného druhu náhradní rodinné výchovy a přípravu dětí na samostatný plnohodnotný život. Jejich úspěšné naplňování se daří zejména demokratickým způsobem řízení, participací vychovatelů na provozu zařízení a otevřenou komunikací v celé organizaci. Ředitelka věnuje velkou pozornost pravidelné evaluaci a získávání zpětné vazby od vychovatelů a dětí. Klade důraz na budování důvěry a příznivých mezilidských vztahů, což děti v rozhovorech vedených při inspekční činnosti potvrdily.

Vedená dokumentace má dobrou vypovídající hodnotu. K bezproblémovému chodu zařízení a úspěšnému přenosu informací přispívá vnitřní elektronický systém zavedený od poslední inspekční činnosti. Ředitelka aktivně pracuje se Standardy kvality péče o děti ve školských zařízeních pro výkon ústavní a ochranné výchovy a zpracovala je do vnitřních dokumentů zařízení. Kontrolní a hospitační činnost je funkční, ke zjištěním jsou přijímána účinná opatření. Pravidelným hodnocením všech pracovníků ředitelka poskytuje zpětnou vazbu o úrovni a efektivitě jejich práce. Vychovatelé jsou aktivní při zvyšování profesních schopností a dovedností, informace získané z dalšího vzdělávání aktivně využívají při práci s dětmi. Ředitelka působí jako speciální pedagog, zařízení spolupracuje s odborníky, lékaři-specialisty. Nedaří se však zajistit psychologa, který by docházel do zařízení a poskytoval pravidelně podporu dětem s prožitými negativními životními zkušenostmi. Přestože ředitelka věnuje velkou pozornost zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, jsou dohledy nad dětmi ve večerních a nočních hodinách zajištěny pouze dvěma pracovníky-nepedagogy, což není vzhledem k šesti rodinným skupinám a individuálním potřebám dětí v zařízení optimální.

K naplňování stanovených cílů významně přispívají navázaná partnerství s neziskovými a jinými organizacemi, institucemi, firmami i fyzickými osobami. Společné zážitky s dobrovolníky a dalšími partnery směřují k posílení důvěry dětí v dospělé a získávání pozitivních vzorců chování.

Materiální vybavení se průběžně modernizuje. Byty rodinných skupin s jednolůžkovými a dvoulůžkovými pokoji dětí jsou moderně vybavené a vkusně vyzdobené fotografiemi a úspěchy ze soutěží. Pro podporu čtenářské gramotnosti je v bytech k dispozici nabídka

knih různých žánrů. Děti mají dostatek pomůcek, hraček, sportovního náčiní. V rozhovorech vyjadřovaly spokojenost se zázemím, oblečení si mohou vybrat a nakoupit podle svého uvážení. K venkovnímu vyžití slouží rozlehlá zahrada s herními prvky, ke sportovním a kulturním aktivitám je využívána rozlehlá místnost – cvičebna. Umístění zařízení v sídlištní zástavbě umožňuje dětem využívat nedaleké multifunkční hřiště i rozlehlý park. Celodenní stravování zajišťuje školní stravovna, kromě oběda se jídlo podává vždy v rodinných skupinách. Dle potřeby, zejména během víkendu či prázdnin je příprava jídel s ohledem na věk dětí v kompetenci jednotlivých skupin.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Při přijímání do zařízení i umisťování dětí do rodinných skupin ředitelka respektuje sourozenecké vazby a individuální potřeby dětí. Děti jsou při příchodu seznámeny s vnitřním řádem, svými právy a povinnostmi, je jim stanoven klíčový pracovník. Při vzniku problémů se mohou obracet na kmenové vychovatele, ředitelku nebo jakéhokoli pracovníka zařízení. Tradicí je psaní dopisů ředitele, která tak měsíčně získává od každého dítěte zpětnou vazbu. Děti v osobních dopisech hodnotí uplynulý měsíc a vyjadřují své názory, zkušenosti i přání. Aktivně pracuje spoluspráva dětí, ředitelka zohledňuje její připomínky a návrhy.

Vychovatelé zpracovávají pro každé dítě program rozvoje osobnosti dítěte (dále „PROD“). Cíle, které v nich stanovují, vycházejí z aktuální osobnostní charakteristiky dítěte a navazují na předchozí vyhodnocení. Z ročního plánu, školního vzdělávacího programu a zpravidla i z PROD vycházejí týdenní programy rodinných skupin. V průběhu inspekční činnosti probíhala zejména příprava na vyučování, odpočinkové a režimové činnosti a zájmové aktivity dětí. Vychovatelé upřednostňovali individuální přístup, vhodně děti motivovali, oceňovali jejich zájem a snahu. Respektovali jejich psychomotorické tempo, zohledňovali odlišné potřeby a schopnosti dětí, přihlíželi k jejich aktuálnímu naladění a stavu, vytvářeli dětem prostor k seberealizaci. Primárně převažovaly dovednostně-praktické metody, při kooperativních činnostech děti prokazovaly schopnost spolupráce a vzájemné komunikace. Společně s vychovatelem navštívily v rámci rozvoje finanční gramotnosti banku. V jedné rodinné skupině využívala vychovatelka metodu instrumentálního uvědomování, kterou se kromě zlepšení kognitivních funkcí daří odstraňovat impulzivitu a strach dětí z chyby. Vychovatelé vedou děti nenásilnou formou k průběžné evaluaci veškerých aktivit, vytváří si výběrová portfolia, fotokroniky.

Při osobních rozhovorech s dětmi převažovalo jejich pozitivní hodnocení jak přístupu pedagogů, tak náplně činností. Sdělily, že mají dostatek jídla, volnosti, mohou využívat samostatné vycházky a mají možnost navštěvovat aktivity mimo zařízení, telefonovat se svými blízkými. Přístup k bezpečnému internetu mají zajištěn. Kapesné je dětem vypláceno v maximální možné výši v souladu s příslušnými právními předpisy. Děti zároveň získávají osobní dary a peněžité příspěvky k narozeninám nebo dalším obvyklým příležitostem.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Systém hodnocení je primárně založen na individuálním přístupu ke každému dítěti. Hodnocení v rodinných skupinách je plně v kompetenci vychovatelů, případné nedodržení pravidel řeší s dětmi okamžitě individuálně. Vyhodnocení PROD probíhá dvakrát ročně, vychází z pravidelných reedukačních záznamů, děti se k němu mohou vyjadřovat. Jak vyplynulo z rozhovorů s dětmi, mají možnost se podílet na tvorbě týdenních plánů, navrhnout změny související s chodem a režimem zařízení, vyslovovat svá přání, s důvěrou

se obracet na všechny pedagogy. Každé dítě si stanovuje svůj osobní měsíční cíl, jehož plnění si pravidelně ve spolupráci s vychovatelem vyhodnocují. Motivačním prvkem pro všechny děti je společné měsíční vyhodnocování Hvězda měsíce. Velkou měrou jsou děti motivovány věcnými odměnami a účastí na zajímavých akcích. Negativní opatření ve výchově jsou udělována výjimečně.

Zařízení velmi dobře spolupracuje se školami, které děti navštěvují. Nejen díky tomu se dlouhodobě daří dětem a mladým dospělým v zařízení pokračovat a úspěšně ukončovat další vzdělávání. Průběžné výsledky vzdělávání ve školách, které děti navštěvují, jsou vychovatelé sledovány při každodenní přípravě na vyučování. Vychovatelé se pravidelně informují ve školách o prospěchu a chování dětí, dochází na třídní schůzky. V případě školní neúspěšnosti je dětem věnována zvýšená pozornost při přípravě na vyučování, mají možnost i doučování odborníky on-line. Děti se speciálními vzdělávacími potřebami jsou v pravidelné péči školských poradenských zařízení. Při řešení krizových situací zařízení vhodně přistupuje ke spolupráci s odborníky specializovaných pracovišť. Dětem s komunikačními a řečovými problémy poskytují individuální péči vychovatelé v součinnosti s klinickým logopedem.

Promyšlený systém preventivních aktivit a důsledné řešení vzniklých situací zmírňuje výskyt rizikového chování dětí. Preventivní program je podrobně a funkčně zaměřen na výchovu dětí ke zdravému životnímu stylu, zvýšení odolnosti dětí vůči rizikovému chování, sexuální výchovu a bezpečný pohyb na sociálních sítích, kyberšikanu. Nedílnou součástí se staly záměrně podporované volnočasové aktivity pořádané zařízením i jinými organizacemi. Významná je i dobrovolnická činnost při ochraně přírody, pomoci v útulku pro psy, návštěvách v domovech pro seniory apod. Děti tak přirozeně získávají vhodné vzorce chování a sociální kontakty s vrstevníky.

Významnou pomocí při startu do samostatného života je také nastavený systém postupného osamostatňování dítěte s možností brigád či samostatného bydlení nezaopatřených zletilých osob. Díky široké síti sponzorů a různým projektům nabízí zařízení dětem možnost účastnit se besed a aktivit podporujících finanční gramotnost, absolvování řídičského oprávnění, materiální pomoc při odchodu dětí ze zařízení a v neposlední řadě finanční balíček v maximální možné výši. Zařízení zůstává v kontaktu s dětmi i po ukončení pobytu, pozitivní zpětnou vazbou je komunikace s dětmi i po letech, což značí velmi dobré mezilidské vztahy a pozitivní atmosféru celého zařízení.

Závěry

Vývoj školského zařízení

- Zařízení pokračuje v poskytování vysoké kvality výchovně-vzdělávací péče a vytváření podmínek pro vstřícné prostředí
- Využívání elektronického systému vedení dokumentace umožňuje dostatečnou a rychlou informovanost všech pedagogů.
- Pokračuje velmi dobrá spolupráce s vnějšími partnery, která zkvalitňuje podmínky pro výchovně-vzdělávací činnost v zařízení.
- Úspěšně pokračuje kvalitní systém péče přípravy dětí na samostatný život.

Silné stránky

- Dlouhodobý rozvoj spolupráce se sponzory a nadacemi pozitivně ovlivňuje výchovně vzdělávací činnosti. 1.5

- Pedagogům se daří vytvářet příjemné a podnětné prostředí, což se kladně projevuje v chování, výchově a vzdělávání dětí. 3.2
- Vychovatelé podněcují děti ke smysluplnému trávení volného času. Promyšlený systém preventivních aktivit a důsledné řešení vzniklých situací zmiňují výskyt rizikového chování dětí. 4.1
- Dlouhodobá a cílená příprava dětí k samostatnosti a podpora dalšího vzdělávání zvyšuje jejich společenské dovednosti a uplatnění v praktickém životě. 4.2
- Aktivní zapojení dětí do dobrovolnické činnosti podporuje smysluplné naplňování volného času a rozvoj jejich občanských, sociálních a pracovních kompetencí. 5.3

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

- Současný počet pracovníků-nepedagogů vykonávajících dohled nad dětmi ve večerních a nočních hodinách není optimální vzhledem k rozmístění rodinných skupin v budově. Neumožňuje tak výchovně reagovat na nenadálé situace. 1.4

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školského zařízení

- Zajistit dostatečný počet pracovníků-nepedagogů pro dohled nad dětmi ve večerních a nočních hodinách.
- Zvážit možnost zajištění psychologa, který by docházel pravidelně do zařízení a poskytoval pomoc dětem.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitele školského zařízení ve lhůtě do 14 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínce, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Úplné znění zřizovací listiny příspěvkové organizace vydané Ústeckým krajem (č. j.: 26/2001, ze dne 11. 1. 2023) včetně příloh č. 1 a 2
2. Informace o pokračování na vedoucím pracovním místě ředitele školského zařízení s účinností od 1. 8. 2018 po dobu šestiletého období (č. j.: 3722/SMT/2018, ze dne 20. 7. 2018)
3. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení MŠMT (ze dne 9. 10. 2023)
4. Koncepce rozvoje ze dne 31. 8. 2018 včetně aktualizace ze dne 31. 8. 2019

5. Dlouhodobé strategické cíle na období od srpna 2018 do srpna 2024 vydaná dne 19. 9. 2019
6. Organizační řád s účinností od 1. 6. 2023
7. Dokumentace vedená v elektronickém vnitřním systému (týdenní programy vzdělávací činnosti, edukační zápisy dětí, PROD, denní evidence dětí)
8. Vnitřní řád dětského domova č. j. 227/22–2023 R vydaný s účinností od 22. 5. 2023
9. Školní vzdělávací program dětského domova vydaný dne 28. 8. 2023
10. Roční plán na školní rok 2023/2024
11. Kontrolní a hospitační činnost ředitelky zařízení vedená ve školních rocích 2022/2023 a 2023/2024
12. Kapesné dětí – vzorek
13. Dokumentace metodika prevence vedená k termínu inspekční činnosti
14. Osobní spisy dětí – vzorek
15. Inspekční zpráva č. j.: ČŠIU-874/19-U, ze dne 21. 5. 2019

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Stanislava Kudrmannová, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Romana Vencová, školní inspektorka

Bc. Blanka Zoudunová, kontrolní pracovnice

27. 10. 2023